

WERKDRUK EN RONDKOMEN BIJ KLM

**ONDERZOEK NAAR DE INKOMENSPOSITIE,
WERKDRUK EN WERK-PRIVÉBALANS VAN
WERKNEMERS BIJ KLM**

Maart 2025

SAMENVATTING

Deze rapportage presenteert de resultaten van een enquête gehouden onder werknemers bij KLM in februari 2025. Bij de werknemers van KLM bestaan aanzienlijke zorgen over loon en inkomen, werkdruk en werk-privé balans.

Zo kan 62% van de ondervraagden niet sparen. 39% komt precies uit en 23% komt geld tekort aan het einde van de maand. Het gemiste bedrag varieert veelal van honderd tot meer dan vierhonderd euro. Het is dan ook niet verrassend dat 70% van de respondenten probeert minder geld uit te geven. Zorgwekkend is dat maar liefst 65% van hen, dat is 45% van alle respondenten, dit bijvoorbeeld doet door de verwarming lager te zetten. Ook stelt 43% van de respondenten keuzes uit vanwege financiële zorgen, zoals het kopen van een huis (12%).

Deze financiële problemen komen boven op een hoge werkdruk, die bovendien het afgelopen jaar toegenomen is. Zes op de tien (63%) respondenten beoordeelt de werkdruk als hoog of heel hoog. 66% geeft aan dat de werkdruk het afgelopen jaar is gestegen. De toename van het aantal collega's dat uitvalt door ziekte (56% geeft dit aan, maar 4% ziet het afnemen) verergert waarschijnlijk deze trend.

Door de gestegen werkdruk komt de veiligheid in het geding. 55% van de respondenten geeft aan dat door de werkdruk de veiligheid onder druk is komen te staan. Dit komt doordat werknemers minder tijd hebben per handeling en minder tijd hebben om handelingen te controleren.

Dit alles heeft gevolgen voor de werktevredenheid van werknemers. Zo vindt slechts 28% de werk-privé balans in zijn of haar eigen baan goed of heel goed. Ook is er op de werkvloer minder tijd voor contact met collega's en passagiers. Maar liefst 19% overweegt te stoppen met werken voor KLM. Ook is 67% niet tevreden met z'n salaris. Dit alles leidt tot een hoge actiebereidheid. Zo is 43% bereid om actie te voeren voor betere arbeidsvoorwaarden, 29% ziet dat misschien zitten.

FACTSHEET

We vroegen werknemers van KLM naar hun werkdruk en financiële situatie.

Financieel in de knel...

62%

van de ondervraagden kan niet sparen

...terwijl de werkdruk stijgt

63%

ervaart een hoge of zeer hoge werkdruk

70%

probeert minder geld uit te geven

43%

stelt keuze uit vanwege financiële zorgen

66%

geeft aan dat de werkdruk het afgelopen jaar is gestegen

55%

ziet dat door de werkdruk de veiligheid onder druk komt te staan

Dit heeft serieuze gevolgen voor de toekomst...

19%

overweegt te stoppen met werken voor KLM

70%

is niet tevreden met zijn salaris

70%

is zeker of misschien bereid actie te voeren voor betere arbeidsvoorwaarden

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
FACTSHEET	4
METHODE	6
RESULTATEN	8
Rondkomen	8
Werkdruk	10
Werk-privé balans	12
Toekomst	13
CONCLUSIE	14

CONTACT OVER DE PUBLICATIE

Voor vragen omtrent communicatie:
Niels Kater
niels.kater@fnv.nl

Voor inhoudelijke vragen:
Vera Vrijmoeth
vera.vrijmoeth@fnv.nl

METHODE

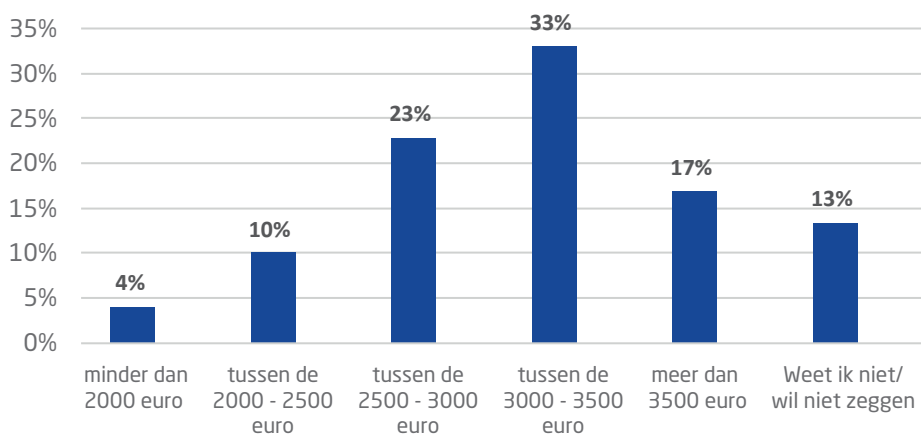
STECKPROEF

Deze enquête werd uitgezet onder werknemers bij KLM. 1530 KLM'ers vulden de online vragenlijst in. 71% van hen (1081 respondenten) vulde de vragenlijst volledig in. Respondenten hadden van 12 tot en met 26 februari 2025 om de vragenlijst in te vullen.

De samenstelling van de steekproef was als volgt: de meeste respondenten werken bij het grondpersoneel (83%), verder werkt 8% in de cockpit en 6% bij cabine. Van het grondpersoneel werkten respondenten het vaakst bij afdelingen als KLM-passage (20%), KLM E&M (19%), KLM Platform (15%) en KLM Bagage (14%).

72% van de respondenten is man, 22% is vrouw¹. Bijna alle respondenten hebben een vast contract (95%), de rest heeft een tijdelijk contract (3%) of ander contract (2%). 13% van de respondenten is geen vakbonds lid, 63% is lid van de FNV en 18% van een andere vakbond. De grote meerderheid werkt 30 - 40 uur per week (69%). De rest werkt 10 - 20 uur (2%), 20 - 30 uur (14%) of meer dan 40 uur (14%). Het nettosalaris van een derde van de respondenten ligt tussen de 3000 en 3500 euro. De rest verdient minder (37%) of meer (30%). Een groot deel van de respondenten is wat ouder. De grootste groep (43%) is tussen de 55 en 64 jaar oud. 22% is tien jaar jonger (44 - 54), en 17% zelfs twintig jaar jonger (35- 44). Slechts 14% is jonger dan 35.

Figuur 1 - Hoeveel loon of inkomen krijg je elke maand (gemiddeld) op je persoonlijke rekening?

VRAGENLIJST

In de vragenlijst stonden vragen over hoe het gaat met de persoonlijke financiën van respondenten. Ook werden er vragen gesteld over werkdruk en werk-privé balans. Om verschillende groepen met elkaar te kunnen vergelijken werd respondenten gevraagd naar de hoogte van hun inkomen, geslacht, en leeftijd. In de opbouw van de vragenlijst is gelet op de volgorde van de vragen. Aan het begin van de vragenlijst werd respondenten gevraagd of ze werken bij KLM, om te zorgen dat alleen werknemers bij KLM de vragenlijst invullen.

¹ De rest (5%) wil geen geslacht doorgeven of identificeert zich als 'anders'.

ANALYSE

Voor alle algemene resultaten worden de respondenten die een specifieke vraag hebben ingevuld meegenomen. Respondenten die zijn afgefallen, en een vraag dus niet gezien of beantwoord hebben, worden niet meegenomen in de analyse. Voor een aantal vragen geldt dat ze alleen zijn voorgelegd aan een subset van de respondenten die een bepaald antwoord gaf op de voorgaande vraag. In de analyse zijn deze aantallen soms wel afgezet tegen de hele respondentengroep om een impressie te geven van de verhoudingen (zie figuur 4, 6 en 10).

METHODOLOGISCHE OVERWEGINGEN

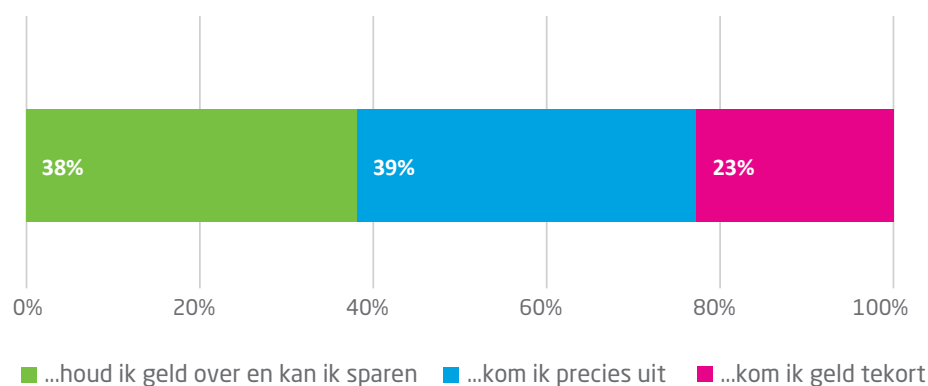
In de demografie van de steekproef valt op dat de lage inkomens (minder dan 2000 euro netto) ondervertegenwoordigd zijn. Dit volgt logischerwijs uit het feit dat de meeste medewerkers fulltime werken en doordat het minimumloon van 16 euro is ingevoerd bij KLM. Verder weten we dat er meer mannen dan vrouwen werken bij KLM. Mannen zijn wel oververtegenwoordigd in het ledenbestand van de FNV, en mogelijk daarom ook in deze steekproef.

RESULTATEN

RONDKOMEN

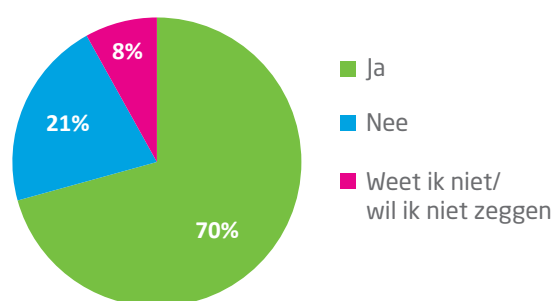
We vroegen respondenten of ze nog rondkomen, of ze proberen te besparen en wat voor impact die besparingen hebben op hun persoonlijke leven. Deze vragen stelden we in de context van nog altijd verder stijgende prijzen. Meer dan 60% houdt aan het einde van de maand niet genoeg over om te sparen. 23% van de respondenten zegt zelfs geld tekort te komen aan het einde van de maand (zie figuur 2).

Figuur 2 - Aan het einde van de maand...

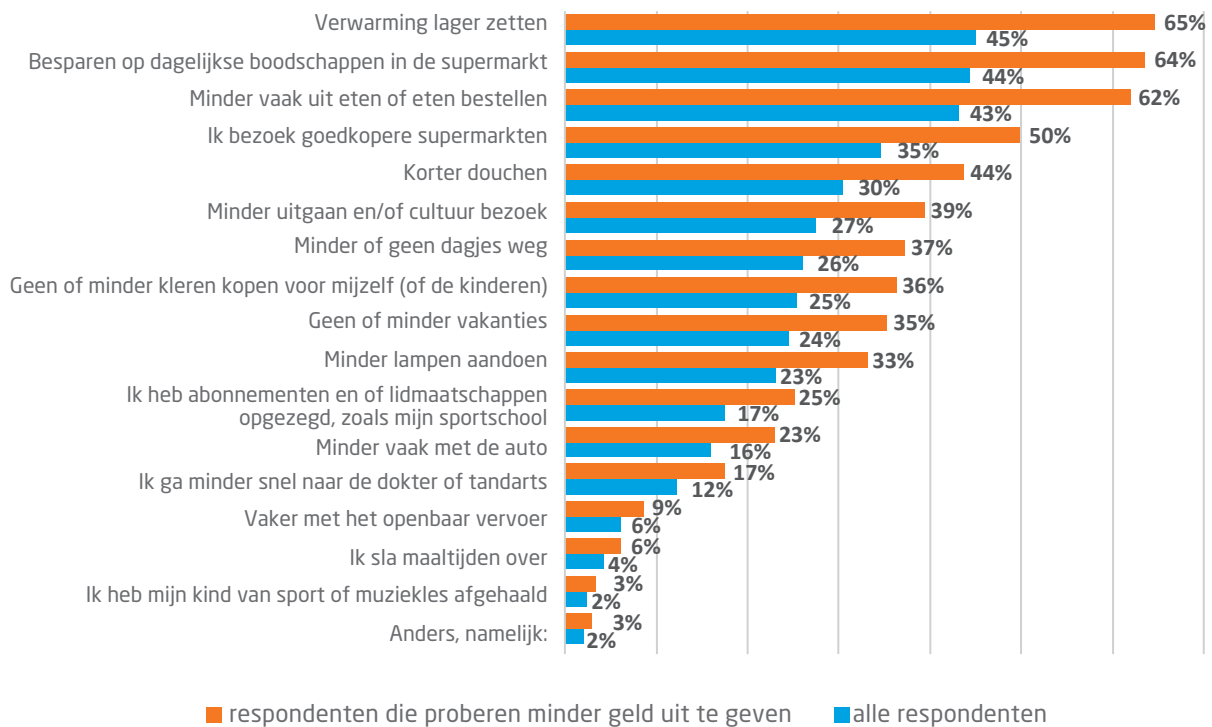
70% van de respondenten probeert daarom minder geld uit te geven (zie figuur 3). 26% van alle respondenten is bang voor schulden als het zo doorgaat. Ruim driekwart van de groep die geld tekort komt (78%) komt meer dan 100 euro tekort, een kwart (24%) zelfs meer dan 400. De groep die kan sparen kan meestal 100 tot 400 euro sparen (67% van de groep die kan sparen), een derde kan meer dan 400 euro sparen (33% van de groep die kan sparen).

Figuur 3 - Probeer je minder geld uit te geven?

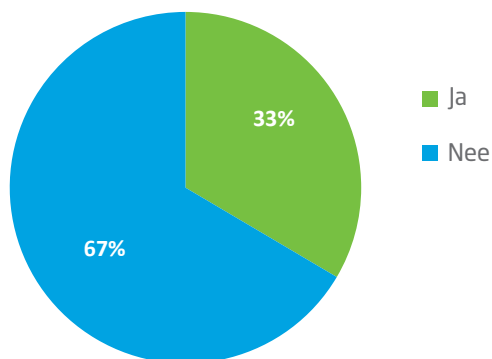
Om te besparen nemen mensen soms drastische maatregelen. 65% van de ondervraagden die zeggen dat ze proberen minder geld uit te geven, zet de verwarming lager. Ook besparen deze respondenten op kleren voor zichzelf of hun kinderen (36%) of zeggen ze lidmaatschappen of abonnementen op (25%). 17% van deze ondervraagden gaat minder snel naar de dokter of tandarts. Als we deze aantallen afzetten tegen alle respondenten (zie figuur 4), liggen de percentages lager, maar nog steeds schrikbarend hoog.

Figuur 4 -Hoe doe je dat? (proberen minder geld uit te geven)

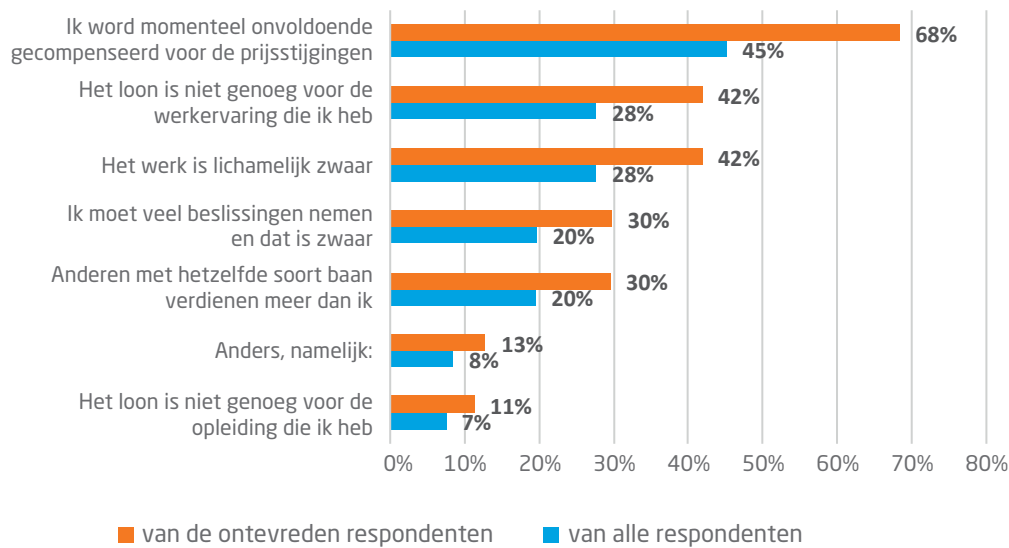
Ook stelt 44% van alle respondenten keuzes uit vanwege financiële zorgen. Zo stelt bijvoorbeeld 12% het kopen van een huis uit. Al met al vindt 67% van de respondenten dat ze niet genoeg verdienen voor het werk wat ze doen (zie figuur 5).

Figuur 5 - Vind je dat je genoeg verdient voor het werk dat je doet?

De sterk gestegen prijzen van de afgelopen jaren zijn hiervoor de vaakst genoemde reden (45% van alle respondenten en 68% van de ontevreden respondenten noemt deze reden). Andere redenen zijn dat het loon niet genoeg is voor de werkervaring van de werknemer en het werk lichamelijk zwaar is (zie figuur 6).

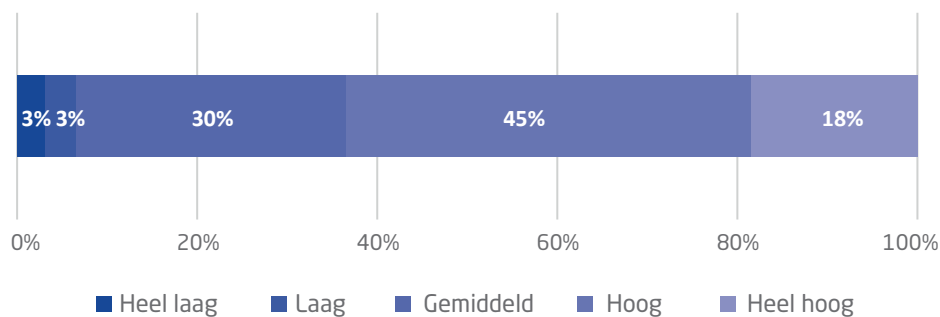
Figuur 6 - Waarom vind je dat je niet genoeg verdient voor het werk dat je doet?

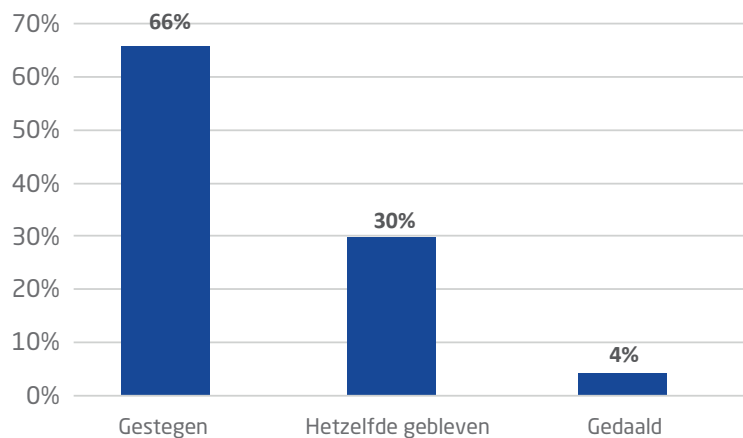
WERKDruk

Ook hebben we respondenten gevraagd naar de werkdruk (zie figuur 7). 63% vindt de werkdruk hoog (45%) of heel hoog (18%). 66% van de respondenten geeft bovendien aan dat de werkdruk het afgelopen jaar gestegen is (zie figuur 8). De uitstroom van collega's, ziekte en verzuim, en minder instroom van nieuwe collega's worden het vaakst genoemd als oorzaak van de gestegen werkdruk. Zo heeft 56% het aantal collega's dat uitviel vanwege ziekte het afgelopen jaar zien toenemen (tegen 4% die een afname opmerkte). Driekwart van hen die uitval door ziekte zag toenemen zegt ook weer dat dit leidt tot een hogere werkdruk.

Figuur 7 - Hoe zou jij de werkdruk in je huidige baan beoordelen?

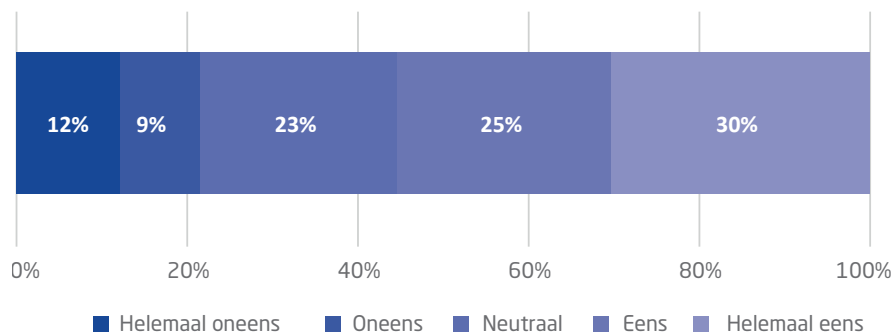

Figuur 8 - Is de werkdruk in het afgelopen jaar gestegen, hetzelfde gebleven of gedaald?

De stijgende werkdruk heeft ook gevolgen voor de veiligheid op de luchthaven. Zo geeft 55% van de ondervraagden aan dat de veiligheid door de hoge werkdrukte onder druk staat (zie figuur 9). Op de stelling "werkdruk heeft geen invloed op de veiligheid" antwoordde slechts 16% van de respondenten dat de werkdruk géén effect heeft op de veiligheid.

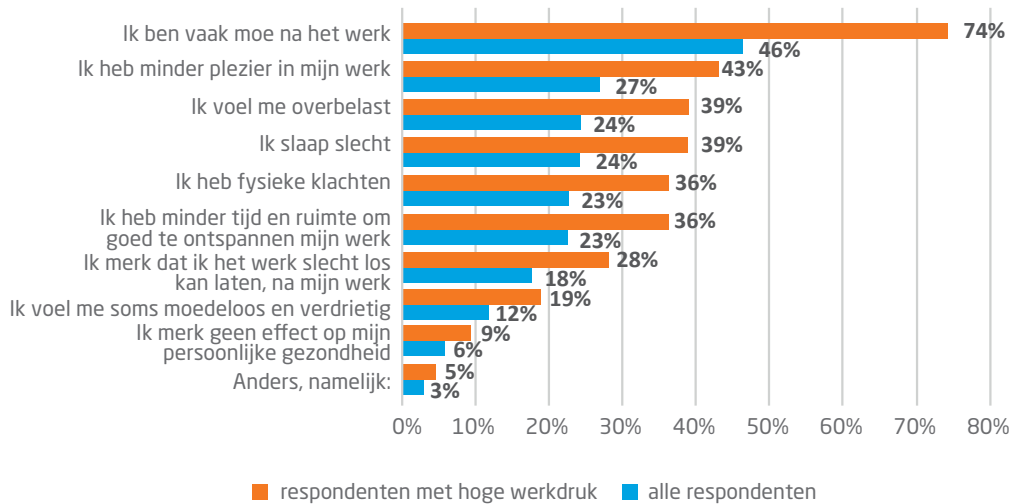
Figuur 10 - Door werkdruk staat de veiligheid onder druk

Ook staat de kwaliteit van het werk onder druk doordat er minder tijd is voor de werkzaamheden. 50% van de respondenten die aangeven een hoge of zeer hoge werkdruk te ervaren, zegt minder tijd per handeling te hebben. 51% van de respondenten die een hoge werkdruk ervaart, heeft minder tijd om handelingen te controleren. Als we de uitkomsten van deze subgroep omrekenen naar percentages van alle respondenten levert dit de volgende percentages op: 30% van alle respondenten heeft minder tijd per handeling, 31% heeft minder tijd om handelingen te controleren en 25% heeft minder tijd voor een praatje met passagiers of collega's,

Ook de gezondheid en het welzijn van medewerkers staan door de werkdruk onder druk. Zo geven respondenten aan dat ze door de hoge werkdruk moe zijn na het werk (74%), zich overbelast voelen (39%), slecht slapen (39%), fysieke klachten ervaren (36%) en minder tijd en ruimte hebben om goed te ontspannen na hun werk (zie figuur 10).

Figuur 11 - Wat voor gevolgen heeft de hoge werkdruk voor je eigen gezondheid en welzijn?

WERK-PRIVÉ BALANS

Ook beïnvloedt de werkdruk het werkplezier van medewerkers. Zo zegt maar 23% dat de werkdruk geen invloed heeft op zijn of haar werkplezier. Bovendien zegt 20% dat ze door de werkdruk overwegen te stoppen met hun werk.

De werk-privé balans van KLM-medewerkers staat daarnaast onder druk. 26% van de respondenten beoordeelt zijn of haar werk-privé balans als slecht (21%) of heel slecht (5%). Verder beoordeelt 46% zijn of haar werk-privé balans als gemiddeld en 28% als goed of heel goed.

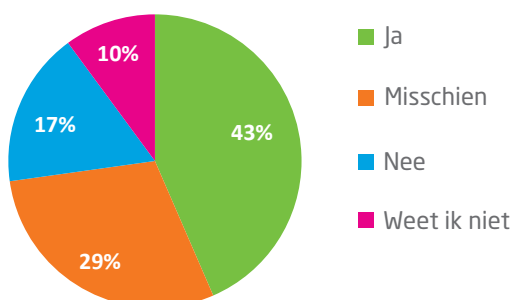
Door de hoge werkdruk heeft 56% van de respondenten minder plezier in zijn of haar werk. Al met al zorgt dit ervoor dat 20% van de respondenten overweegt te stoppen met het werk bij KLM vanwege de hoge werkdruk.

TOEKOMST

Ondanks de achterblijvende beloning voor hun werk en de gestegen werkdruk wil 58% van de respondenten nog heel lang bij KLM blijven werken. Slechts 19% zegt te overwegen te stoppen.

Dit vereist wel dat er het nodige verandert. De actiebereidheid is aanzienlijk. 43% geeft aan bereid te zijn om actie voeren, 29% zegt hier misschien toe bereid te zijn (zie figuur 11). 43% zegt bereid te zijn om te staken en 26% is hier misschien toe bereid.

Figuur 12 - Zou je bereid zijn om te actie te voeren voor betere arbeidsvoorwaarden?

CONCLUSIE

Het werk van de werknemers van KLM is voor veel mensen onmisbaar. Zonder hun inzet vallen vakanties in het water, komen vracht en post niet aan en komt één van de drukste luchthavens ter wereld tot stilstand. Toch komen de werknemers die dit mogelijk maken financieel in de knel. Meer dan de helft van de respondenten kan niet sparen. 70% probeert minder geld uit te geven. Daarbij zetten mensen zichzelf letterlijk in de kou of besparen ze op hun eigen gezondheid. Veruit de meest genoemde reden voor deze geldzorgen is de hoge inflatie van de afgelopen jaren.

Bij KLM werken gemotiveerde mensen, die vaak nog lang bij het bedrijf werkzaam willen blijven. Maar door de hoge werkdruk komen velen in de knel. Hun werkplezier staat onder druk. Werknemers maken zich zorgen over hun eigen financiële situatie en de stijgende werkdruk. Een respondent omschreef het heel treffend: "het blauwe hart verdwijnt langzaam." Nog schokkender is dat ze vinden dat de veiligheid op Schiphol in het geding komt. Meer dan de helft van de ondervraagden vindt dat de veiligheid van werknemers en passagiers te lijden heeft onder de gestegen werkdruk. Het feit dat bijna de helft van de respondenten bereid is om te gaan staken, zou KLM te denken moeten geven.

COLOFON

Uitgave FNV
Tekst Felix Kram & Vera Vrijmoeth
Vormgeving Studio FNV
Druk Repro FNV
Order 250276
Maart 2025, © FNV

